

= Velja po pošti: =

Za celo leto naprej . K 28—
za pol leta 18—
za četrt 8·50
za en mesec 2·20
za Nemško celoletno 29—
za ostalo inozemstvo 35—

= V upravnosti: =

Za celo leto naprej . K 22·40
za pol leta 11·20
za četrt 5·80
za en mesec 1·90
S posliljanjem na dom stane na
mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

Kdaj Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/HII.
Rokopisi se ne vratajo; nefrankirana pisma se ne
= sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6. —

V rokovanjih noticah stane
anostolpa garmonovrata
30 vinjarjev. Pri večkratnem
objavljenju primerev popust.

Izhaja:

vsek dan, izvenčni nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Današnja številka obsega 6 strani.

Liberalna stranka proti belokranjski železnici.

Vedno jasneje je, zakaj je začela liberalna stranka po svojih listih spuščati med svet članke, da je belokranjska železnica pokopana in da se sploh gradila ne bo. Liberalna stranka namreč to želi samo zaradi tega, da bi mogla napadati Slovensko Ljudsko Stranko, češ, vi ste krivi, da železnice ni. Ta ostudna gonja je pa skrajno brezvestna, in bi bila res v stanu, zgradbo spraviti v nevarnost, če bi jo bilo sploh še mogoče preprečiti. Poslanci S. L. S. so storili v polni meri svojo dolžnost, in le smejeti se moramo, da je prišel »Narod« s svojimi »odkritij« ravno takrat, ko se je že vršila obravnava za postaje. Ali misijo liberalci, da se bodo gradile le postaje, železnica med njimi pa ne? Obravnava, ki se je prošli teden vršila pri okrajnih glavarstvih v Novem mestu in v Črnomlju, je pokazala, da je stvar vendar prišla v stadij izvršitve. Tako budalost, kakor jo »Slovenski dom« kvasi, da so začetniki vojnega in železniškega ministra s celim vladnim aparatom prišli samo zaradi volilnega manevra v Belo Krajino v korist Slovenski Ljudski Stranki, naj verjame, kdor je že čisto ob pamet po liberalni hujskariji. Tudi v Beli Krajini se že pristaši narodno-napredne stranke sami sramujejo brezvestnega pisanja ljubljanskih liberalnih listov, ki bodo s svojim pisanjem dosegli ravno nasprotno, nego nameravajo.

Preuredba deželnih bolnic

Dež. odbor se je posvetoval v včerajšnji seji na podlagi direktiv, ki mu jih je dal deželni zbor v zadnjem zasedanju, o nameravanih prezidavah, oziroma novogradnjah v deželnih bolnicah. Odobril se je generalni načrt, kakor ga je izdelal deželni stavni urad, obsegajoč sledeče objekte: 1. novo vspremeno poslopje, postavljeno ob cesti poleg sedanjega upravnega poslopja pred medicinskim paviljonom, 2. razširjenje porodišnice, ki dobi prvo nadstropje, 3. razširjenje okulističnega oddelka, ki se mu prizda na vsaki strani pritični dozidek za bolnike na trahomu in ki se poveča tudi proti vrtu, tako da bi se pridobilo prostora za nad 50 bolnikov,

4. blaznica-hiralnica, ki se izpremeni v psihiatrični oddelku, vsled česar odpade sedanja opazovalnica na medicinskem oddelku, 5. kuhinja in pralnica se povečata in dobita novo opravo in nove stroje, 6. v dermatologičnem oddelku se poveča operacijska soba, 7. infekcijski oddelek se dvigne za eno nadstropje, 8. zgradi se paviljon za dezinfektor v zvezi s parno in navadno kopeljo za zdravnike, 9. za sestre se zgradi nov paviljon, 10. posebna izolačna baraka bo služila za najbolj nevarne slučaje (smrčavost, kuga itd.), 11. sedanja mrtvašnica se opusti in se izpremeni v stanovanje za sluge, zgradi se pa nova v zvezi s prosekturno. Tako obširnega programa seveda ne bo mogoče — brez ozira na finančne težkoče — takoj izvršiti, ampak se bo to delo razdelilo na več let. Predno se prične z najnajnejšimi stavbami, h katerim spadajo opazovalni oddelki, prosekturna in porodnišnica, je sklenil dež. odbor še prej zaslasi mnenje deželnega zdravstvenega sveta. Kakor čujemo, je deželni stavbni urad izdelal tudi že stavbni program za razširjenje blaznice na Studencu, o katerem se bo posvetoval deželni odbor v eni prihodnjih sej.

Nemški socialni demokrati med seboj.

Beblovo osrednje glasilo nemške soc. demokracije »Vorwärts« gromi in bliska proti revolucionistom, da se vse kadi. Badenski sodruži revolucionisti so v deželnem zboru v tesnem objemu s freisinovci in nacionalci glasovali za proračun in se s tem seveda smrtno pregrešili proti Marx-Beblovim zapovedim, ki vele, da je sedanja družba za nič, vredna pogina in da noben prav socialni demokrat pod smrtnim gremhom ne sme sklepati z njo nikdar in nikjer nobenega kompromisa, najmanj pa glasovati za proračun buržoaznih vlad. »Vorwärts« napoveduje revolucionistom pravi sodnji dan na bodočem strankarskem shodu, kjer da se bo terjalo od njih končen obračun. Ni tudi dvoma, da si bodo ortodoksi Beblövci privoščili bobneče nastope ter spuščali cele povodnji gromečih fraz proti izkvarjenim revolucionistom; no, ti slednji pa dobro vedo, koliko je ura bila in se bodo vsemu le porogljivo smejavti. Bratci se predobro poznavajo med seboj! Revolucionisti dobro vedo, kaj pomeni za socialistično stvar Bebel in njegov štab z discipliniranim vojaštvom, a ti pa zopet vedo, da je vse južno-nemško soc.

demokraško delavstvo kakor en mož z revolucionističnimi voditelji in se prav malo zmeni za osrednje strankino vodstvo v Berolinu. Nihče torej ne misli na to, da bi se revolucioniste izključilo iz stranke.

Kar se pa posebej Badenskega tiče, so gospodje socialisti v tesnem svaštvu s tamošnjimi freisinovci in nacionalci ter drug drugačega kvišku drže. Gre se namreč za skupen boj teh mož proti takemu bratšku sovraženemu centru in zato jih je pri glasovanjih v deželnem zboru najti vedno složno skupaj. Ob volitvah gredo liberalci in nacionalci vedno v boj za socialnega demokrata, kjer stoji isti proti centrovemu kandidatu. Radi tega morajo soc. demokrati privoliti v razne koncesije buržoaznim strankam in znati biti tudi dinastični do nohtov; sprejemati morajo — ah, le preradi! — predsedniška mesta, glasovati za proračun itd. Kaj vse ne naredi soc. demokrat za ljubi mandat — to lahko vidimo vsak dan tudi pri nas v Avstriji.

Jasno je toraj, da je vse sedanje gromenje Beblövcev proti revolucionistom pusta komedija, znana stara pesem, ki nikogar več ne gane niti ne zanima. Bratci krvavo-rdeče radikalne in pa bolj obaledne revolucionističke barve se prav dobro razumejo med sabo in delajo roko v roki za skupen cilj: ohranitev delavskih mas in njih žuljavih grošev ter židovsko - svobodomiselnogonjo proti edino pravemu in varnemu ljudskih pravic: katoličanstvu.

Zmagoslavno veselje meščanskih svobodomiselnih strank na Badenskem, da so soc. demokrati z njimi, je tudi malo dvomljive vrednosti; kajti ako te stranke svojim pristašem neprestano v najlepši in najprijejši luči kažejo socialno demokratične zavezničke, bi se enkrat znalo zgoditi, da bi ti pristaši ob volitvah pustili na cedilu svoje dosedanje voditelje ter glasovali proti njim za soc. demokrata. In prav bi se tem kratkovidnežem zgodilo.

Demisija bana Tomašiča.

Že v ponedeljek smo poročali, da je vzrok Tomašičeve demisije edino le zahteva koalicije, da se odstavi justičnega načelnika Aranickega. To se po najnovejših obširnih vesteh popolnoma potrjuje. Hrvaska delegacija je na izvajanja bana Tomašiča v skupni konferenci sestavila in slednjemu vročila odgovor, v katerem pravi, da se legislativa ni in se tudi v bodoče ne name-

rava vmešavati v osebne zadeve eksekutivne, da pa si pridržuje pravico nadzorstva nad upravo. Od popolnega izvršenja paktovih točk pa koalicija nikakor ne more odstopiti. Na ta odgovor je ban Khuen nemudoma osebno vročil svojo ostavko, kajti edina še neizvršena točka pakta je ravno odstranitev Aranickega.

Po ogrskih in hrvaških listih krožijo najrazličnejša mnenja in ugibanja o hrvaški krizi, vendar pa odločno prevladujejo glasovi, da spor ni tako rešen, kakor se navidezno kaže in da se bo gotovo našla oblika mirne rešitve. To mnenje je izrazil tudi ministrski predsednik Khuen Hedervary, a obenem pa tudi povedjal, da je zahteva koalicije za odstavitev Aranickega neizpolniva, ker je Aranicki vseskozi korekten in izvrsten uradnik. Posebno zanimive so zlasti zopet izjave hrvaško-srbskih delegatov, ki pravijo, da se nazori hrvaške delegacije splošno popolnoma krijejo z nazori Khuenovimi, da med njimi in ogrsko vlado ni nikakre razlike v državnopravnih vprašanjih ter bo najboljši sporazum med obema vladal toliko časa, dokler bo skupna vladata tako postopala nasproti Hrvatom, kakor je doslej. (O, srečni Khuen, kako lahko ti je po svoje vladati Hrvško!)

Ni čuda, da nekateri hrvaški listi pišejo, da je banova demisija le komedija, dogovorjena s koalicijo samo za to, da se vsa pozornost javnosti obrne na malovredno osebno zadevo z Aranickim, da more koalicija medtem v vsi tihoti v ostalih važnih narodnih zahtevah kapitulirati pred Khuenom. Vse se bo uredilo po želji slednjega in potem bo koalicija v Pešti dalje igrala vlogo mumij, doma na Hrvškem pa vlogo starih mažaronov.

Vsekako ti računi med Khuen-Tomašičem in koalicijo niso povsem jasni in se iz vsega početka prikrivajo javnosti. Kolikor pa od njih prihaja na dan tvoji z dejanji oziroma nedejanji koalicije slike, ki ne vzbuja posebnega zaupanja.

Glede razputna sabora se je izrazil nek član hrvaške delegacije, da ne more v nobenem oziru hoditi v poštev. To dejanje da bi nasprotovalo ustavnemu načelom bana Tomašiča in tudi intencijam grofa Khuena. Tudi bi nove volitve ne prinesle nikakega uspeha, kajti koalicija ima danes v ljudstvu več zaslonbe, kakor kdaj prej in bi bilo k večjemu verjetno to, da bi ob novih volitvah propadli vsi oni stari mažaroni, ki so ob dopolnilnih volit-

LISTEK.

Dekle z bliseri.

Angleško spisal H. Rider Haggard. — Prevel J. M.

(Dalje.)

»Dobra in zvesta ženska,« reče, »ki nisi omahljiva in lahkomislna, kakor večina tvojega spola — morda radi tega, ker te tvoja temna polt varuje pred skušnjavami — v veliko zadrgo si me pripravila. Vedi namreč, da ima naša družba postavo, da ne smemo imeti nobenega opravila z ženskami, naj si bodo stare ali mlade; kako naj tedaj sprejemem tebe ali otroka?«

»Postave vaše družbe mi niso znače,« odgovori Nehušta ostro, ker ji besede glede barve njene kože niso ugaiale, »poznam pa postave narave in vsem nekoliko tudi o božjih postavah, kajti jaz sem kristjana kakor je bila moja gospodarica in je tudi dete. In vse te postave, prav vse, mi pravijo, da bi bilo pregrešno, ako bi zavrgel siroto, ki je tvoje krvi in ki jo je usoda privedla do tvojih vrat; da, tako hudo bi to bilo, da bi težko za to odgovor dačal Njemu. ki je nad postavami vseh družb.«

»Nočem se pričkati, posebno ne z žensko,« odvrne Itijel nekam nevoljen, »toda, če še potrdim, da sem resnico govoril, moram tudi dostaviti, da moramo po naših postavah biti gostoljubni in da vzlasti zapuščenih in sirot ne smemo odganjati izpred pragu svoje hiše.«

»Gotovo; najmanj pa smeš zavrniti to dete, v česar žilah se pretaka tvoja kri in česar mati ga je poslala k tebi, da ne bi padel v roke deda, ki je tako okrutno ravnal z onimi, ki bi jih moral ljubiti, in da se ne vzgoji za Juda, ki bi moral darovati žive stvari in bi ga matil z oljem in daritveno krvjo.«

»Ne, ne, ta misel je prestrašna,« odgovori Itijel in razprostre svoji roki. »Bolje, mnogo bolje, da je otrok kristjan, kakor pa da je Jud.«

To je reklo radi tega, ker so Esenci imeli uporabo olja za nekaj nečistega. Tudi so bili sovražni temu, da bi se žive živali klale pri daritvah. Dasi Esenci niso spoznavali Jezusa Kristusa — morebiti zato, ker ga jim nihče ni oznanjal ali pa ker niso hoteli nič slišati o novi veri — so vendar z največjo natankoščjo po svoji pošteni naravi izpolnivali zelo mnogo njegovih naukov.

»Vsa stvar je zame zelo kočljiva,« je nadaljeval. »Predložiti jo moram

zboru svetovalcev in kakor bodo oni razsodili, tako se zgodi. Naša postava se glasi: Pomagaj onim, ki so potrebni, izkazuj usmiljenje onim, ki je zaslužio in daj živeža onim, ki so v nesreči. Z ozirom na to imam pravico dati tebi in onim, ki so s teboj, streho in živež v naši hiši za goste, za toliko časa, dokler zbor konečno ne razsodi; to se zgodi v kakih treh dneh. Ta hiša za goste je v onem delu naše naselbine, kjer stanejo naši najnižji bratje, ki jim je dovoljeno ženiti se, in tako bo tam našla tudi družbo svojega spola.«

»Zelo me bo veselilo,« odgovori Nehušta hladno. »Imenovala jih bom najvišje izmed bratov, kajti zakon je božja postava, ki jo je Bog Oče ustanovil in Bog Sin blagoslovil.«

»Ne govoriva o tem,« odvrne Itijel, »na vsak način pa je to dete jako ljubko. Poglej, oči ima odprtne, lepe so kakor cvetke!« in zopet se je sklonil k otroku in ga poljubil. Nato pa je skezano pristavil: »Oh, jaz grešnik, omaževel sem se; očistiti se moram in pokoriti.«

»Omadeževal! Ti igrača bedaste postave! Ali je morda to dete, ki te je omadeževalo? Poglej, umazal si s svojo grdo roko njegovo oblačilo in s svojo brado ga zboldel, da zdaj joka. Želim, da bi vas vaše svete postave učile, ka-

ko treba ravnati z otroci in spoštovali poštene ženske, ki so njih matere, brez katerih ne bi bilo niti enega Esenca na svetu!«

»Nočem se pričkati,« je reklo Itijel nevoljen, kajti sedaj se mu je pokazala ženska v drugi luči: ne zvita in omahljiva, marveč divja, ki ji ni tako lahko odgovoriti.

»To stvar razsodijo oskrbni. Ali nisem tako povedal? Pojdimo domov! Jaz budem gnat vole, akoravno še ni čas oditi domov, ti in tvoja spremlevalka pa pojdiča malo zadaj za meno. Ne, ne, za meno — pred meno, da bom mogel videti, da ne boeste pustile kje nici ljubek obraz to in Bog mi odpusti, ako ne morem obrniti svojih oči od njega, posebno ker se mi vidi podoben moji sestri, ko so jo še nosili v naročju.«

»Otroka pustite!« je dejala Nehušta, ok je spoznala, kako je Itijel vzljubil otroka. »Le pazi, da ga ne prestraši s svojimi voli, kajti vi možje, ki vedno kričite nad ženskami, se lahko marsikaj naučite od njih.«

Kmalu pridejo na oni konec sela, kjer so prebivali najnižji bratje in kjer je stala hiša za tujce. Itijel oskrbni priporoči, naj lepo skrbti za tujce, Nehušta pa opozori, naj skrbno pazi na

vah edinole s pomočjo Koalicije prišla do mandatov. Tudi bi ne bilo mogoče v tako kratkem času sestaviti novih volivnih imenikov na podlagi volivne reforme. Pa še nekaj mora strašiti Khuena: Razpust sabora bi ne imel nobenega učinka na mandate hrvaške državnozborske delegacije, ki bi potem v ogrski zbornici gotovo nastopila pot, ki bi ogrski vladi ne bila ljuba. Sploh pa da položaj nikakor ni tako resen. Torej — komedija? Vprašanje je le, ali se igra enostransko ali pa vzajemno.

× × ×

Iz danes došlih listov hrvaško-srbske koalicije pa vendarle zveni nekak glas, kakor da je koalicija tista, na katere račun sta Khuen-Tomašič uprizorila umetno krizo samo zato, da jo enkrat za vselej razrožita in se rešita neljubega pakta ter stavita nove pogoje, ki bi bili seveda hujti od prvih. Zdi se, da koalicija sama prav ne ve, pri čem da je s Tomašičem. Ako je torej komedija le Tomašič, potem je bila koalicija pač skrajno nerodna, da se je tako lepo pustila speljati na led in priti do spora na točki, na kateri igra Tomašič na vsak način mnogo simpatičnejšo vlogo, nego koalicija.

Na V. mednarodnem Marijanskem kongresu.

Solnograd, 19. julija.

Slovenci, udeleženci V. mednarodne solnograške Marijine skupščine, smo bili danes veseli, ponosni. Kako bi ne! Saj ima prvo slovesno, takoreč uvodno cerkveno propoved Slovenec, prevzvišeni lavantinski vladika ekscelanca dr. Mihael Napotnik. Ob osmih slovesen vhood v solnograško stolnico. Prevzvišeni kardinal dr. Katschthaler prihaja v cerkev. Spremljajo ga škofje, prelati, duhovniki.

Dr. Mihael Napotnik

govori, kakor zna le on. Odločno, krepko, prepravičevalno, navduševalno. Izvaja: Vse čednosti so v najvišji meri džile Marijo in tudi vera. Marijina vera je bila splošna, vztrajna, delovna! Nam vsem bodi Marijina vera vzor. Kam pride, ako izgubi svet vero! Čednost ponižnosti potrebujemo, da obdržimo vero. Potrebna je tista ponižnost, ki rada posluša božjo besedo, ki rada molí. Molimo pred vsem k Mariji, ki je bila prepojena z vero. Molimo k Mariji, da nas ohrani verne in da nam pomnoži vero.

Sveti Oče Pij X. Marijini skupščini.

Sveti Oče papež Pij X. je poslal Marijini skupščini sledeči brzjavni pozdrav: »V duhu navzoč pri solnograškem mednarodnem Marijinem kongresu želi sveti Oče iz globočine svojega srca, naj kongres pospešuje češčenje deviške Matere Božje v sreči vernikov. Naj bi Devica devic vedno milostno čuvala svoje otroke in prosila za nje Gospoda. V ta namen in k srečnemu uspehu kongresa podeljuje najvišji dušni pastir Vaši Eminenci, škofom, visokostim in vsem ostalim udeležencem kongresa apostolski blagovslova.«

Posvetovanja sekcijs.

Poleg nemške sekcijs, ki zboruje v treh skupinah, zborujejo tudi slovenska, poljska, francoska, italijanska, španska in ogrska sekcijs.

otroka, naj ga ne nosi na vroče sonce. Nato odide, da sporoči vso stvar oskrbnikom in da skliče veliki zbor.

»Ali so vsi vaši možje taki, kakor je ta?« vpraša Nehušta oskrbnico.

»Da, sestra, bedaki so, kolikor jih je. No, mojega lastnega moža kaj malo vidim, in akoravno je med najnajizjem izmed bratov, ker je poročen, mi ta človek venomer našteva napake našega spola in kako so ženske takorečoč pasti in zanjke za noge pravičnega in samo zato na svetu, da speljejo pravične na slaba pota. Včasih me mika dokazati mu, da ne govori resnice, vendar kaj hočemo, najbolje je potreti.«

Oskrbnica nato povabi Nehušto v hišo. Ničesar niso pogrešali v novem domu. Ker je bila soba, kjer je spavalno dete, pretemna, so takoj napravili v zidu še eno okno. In celo hišnemu gospodarju je bilo naročeno, da mora biti vedno blizu doma, da bodo gostje govorito dobro postreženi.

Cetrtega jutra se je zbral zbor v veliki posvetovalnici in poklicali so Nehušto z otrokom predse. Našla je v veliki sobani sto resnih in častitljivih mož, oblečenih v najčistejša bela oblačila. Vsedla se je na najnižjem mestu te velike dvorane.

(Dalje.)

V nemških sekcijah se je obravnavala sledeča tvarina: Pater Mader, kapucin, poroča o Marijinem češčenju pri pravoslavnih Grkih.

Kantonski uradnik Jož. Delabar iz St. Gallena v Švici poroča, kako je sv. Kanizij šril Marijino češčenje v svojih propovedih, po svojih pismih, po svojem katekizmu in po svojih molitvenikih in v svojem nemškem martyrologiju.

P. Gallus, O. F. M. Cap., lektor v Solnogradu, poroča o Mariji, kraljici vede, zaščitnici učencev.

Dr. Zdešar iz Grada poroča o čudodelni Marijini svetinji, ki kaže podobo brezmadežne Device, stoeče na svetovni krogli, z eno nogo na glavi tiste kače, ki je ovita okolu svetovne kroglice.

Jožef Winkowski, prefekt marijanske študijske kongregacije v Krakovu, poroča o poljskih dijaških marijanskih kongregacijah in o češčenju najsvetejšega zakramenta po Marijinih kongregacijah.

Beneficiat Alojzij M. Obermeier iz Niederlauterbacha je poročal o rožnovenski pobožnosti, najboljši pobožnosti presvetega Srca Jezusovega.

P. Benigen Dzadek S. D. S. iz Trzebinija je poročal o družbi, ki časti božjega Izveličarja in Mater božje.

O češčenju Marije in o ljubezni do sv. Očeta je poročal P. Bagaré iz Mourata v Švici.

I. javno kongresno slavnostno zborovanje.

Ob pol osmih zvečer so se zbrali kongresisti v stolnici. Predsednik prevzvišeni lavantinski vladika ekscelanca dr. Napotnik pozdravi skupščino v prisrčnih besedah, ko so prej prekrasno zapeli pevci Ave Maria. Nato govori p. grof Galén O. S. B. iz Emavsa slavnostni govor: »Friburški kongres je takole označil važnost mednarodnih Marijanskih kongresov: Slavi naj se prečista Devica, posnemajmo njene čednosti, obnavljajmo državo njenega sina Krista, ki ji osobito zdaj groze po raznih deželah. Vsi verni katoličani moramo nastopati složni proti viharjem. Drugi slavnostni govornik bavarski deželní poslanec baron Frankenstein iz Monakovega govori o kulturni važnosti Marijinega češčenja.

Bakljada Mariji v čast.

Ob pol 9. uri zvečer se je priredila sijajna bakljada Mariji v čast. Izpred vod se je pomikal z Mirabell trga na Stolni trg, kjer stoji Marijin kip. Krašen je bil pogled na tisoč mož, ki so nosili lampioni Mariji v čast in slavo. Na trgu se je postavil izpoved tak, da je tvoril črko M. Marijin kip ves okrašen in razsvetljen. Godba igra »Magnifikat», ljudstvo prepeva Magnifikat. S stolniškega stolpa zadone pozavne, ki proizvajajo »Milde Königin gedenke«. Ostrogonski škof Medard Kohl nagovori ljudstvo. V najrazličnejših jezikih se nato prepevajo Marijine pesmi.

Shod sodalov.

V avli academicici so zborovali danes tudi sodali. Ob desetih dopoldne je bilo posvetovalno zborovanje. — Dr. Stupf iz Karlsruhe izvaja, da obsegajo marijanske kongregacije važen del časa primernega pastirovanja. Marijanske kongregacije naj obračajo največjo pozornost sedanjemu ljudskemu presejanju z dežele v mesta, da se ljudstvo ohrani verno.

Msgr. Waitz iz Briksna izvaja, kakšen mora biti pravi sodal, ki mora biti po vednem češčenju z Marijo v zvezi. Goreča vera, navdušenje za naravno čistost in za socialno in karitativen delo v bratovški ljubezni nasproti ljudstvu in ne od zgoraj dol, kakor kak zaščitnik ali zaščitnica.

Inomoški vseuciški profesor dr. M. Gatterer S. I. govori o potrebi, da smo veseli v marijanski kongregaciji.

P. Berhard Grüner O. S. B. iz Lembacha govori, kako naj se dela, da se priljubijo marijanske kongregacije.

Popoldne ob 5. uri so imeli sodali v stolnici slavnostno zborovanje. Prvi poroča ekscelanca, bivši minister dr. Alfred Ebenchoch, ki prične svoj govor s Salve Regina in navdušeno slavi Marijo, ki je mati milosrđnosti, naše življenje.

Slavnostni govornik J. Knebel iz Mannheima izvaja: »Živelja dejanja!« Vče sovražnikov, kakor sodimo, imamo katoličani. Nietzschevemu nauku o nadčloveštvu moramo postaviti nasproti krščanstvo. Veliko je polje, ki ga moramo obdelati. Neomejno je polje v karitativen in socialnem oziru. Kristus nam je pokazal, kako naj rešimo žensko vprašanje. Naj ne ostane glas vpijočega v puščavi poziv k dejanju!

Slovenec na Marijanski skupščini v Solnogradu.

Solnograd, 20. julija. Svetovna skupščina Marijinih družb se krasno razvija. Danes je kongresistov nad 4000. Mesto je še vedno v praznični obleki: v zastavah. Solnograški župan je na vzoč pri kongresu, ker pozna takt in zna, da zahteva navadna vlijudnost, da počasti mestni glavar goste s celega sveta, dasi so toli zaničevani katoličani. Nehote nam prihaja v spomin nedosegljivi takt ljubljanskega župana, ki še ni nikdar pozdravil niti slovenskih gostov na slovenskih katoličkih shodih v Ljubljani. Odseki marljivo delujejo. Najživahnejše deluje slovenski odsek. Danes popoldne sprejme Slovenec prevzvišeni solnograški kardinal nadškof eminencia dr. Katschthaler. V »nemškem Rimu«, kakor nazivljajo Solnograd vsled slavne njegove povestnice, se čutimo Slovenci popolnoma domače in to timbalj, ker predseduje svetovni Marijini skupščini Slovenec, prevzvišeni lavantinski vladika ekscelanca dr. Mihael Napotnik, ki se je priljubil po svoji navdušeni cerkveni propovedi in vsled spretne vodstva »ongresa kongresistom celega katoličkega sveta, ki zdaj po najboljih svojih sinovih in hčerah proslavlja in časti »Devico Brezmadežno«.

Dnevne novice.

+ Cesar ob svoji osemdesetletnici.

»Pester Lloyd« poroča, da ne bo cesar ob svojem osemdesetem rojstnem dnevu sam podelil mnogo odlikovanj, temveč bo tudi podpisal odlok, s katerim se bodo uredili dolgočasni častnikov iz fonda vojaškega Marije Terezije reda in z Albrechtovim fondom. Črtalo se bo tudi manjše sodne kazni ter upeljala direktna 35-letna službena doba za častnike, in sicer na ta način, da se šteje 12 službenih mesecev pri četah za petnajst, vendar pa ne smejo prišteta leta prekoračiti petih. Ako ima n. pr. častnik 30 polnih službenih let, bi se mu torej prišlo 30×3 meseca, torej 90 mescev ali 7 in pol leta k službeni dobi. Z ozirom na določilo pa se mu bo prišlo samo 5 let. Izvzeti od te ugodnosti so skladnični častniki in vojaški uradniki.

+ Deželna zveza za otroško varstvo in mladinsko skrb na Kranjskem

se snuje. Sedaj, ko delujejo skoraj po vseh sodnih okrajih kranjske dežele društva za otroško varstvo in mladinsko skrb, postaja od dne do dne bolj občutna potreba po središču, katero naj bi služilo smotrenemu vodstvu in pospeševanju vključnih namenov, skrbec hkratu za prepotrebeni stik s poklicanimi oblastmi in javnimi zastopni na eni strani in z že obstoječimi, z oskrbo in vzgojo mladine se ukvarjajočimi zavodi na drugi strani. Le potom pot bo zlasti mogoče doseči ustavitev raznih za oskrbo in vzgojo mladine potrebnih zavodov in naprav, kakršne vsa na tem polju delujejo društva enako živo pogrešajo, katerih pa posamno društvo iz lastne moči nikdar ne bi moglo oživovoriti. — Dosedaj so načeloma obljudila svoj pristop k Deželni zvezi izmed društev za otroško varstvo in mladinsko skrb ona v sledenih okrajih: Črnemelj, Idrija, Il. Bistrica, Kamnik, Kočevje, Kostanjevica, Kranj, Litija, Ljubljana, Logatec, Metlika, Radeče, Ribnica, Rudolfovo, Vrhnik, Žužemberk. Povabilo se pa bodo k pristopu tudi druga dobrodelenia društva in zavodi, ki se pečajo s skrbjo za mladino. Da si zbere potrebljiva sredstva za svoje dalekosežne občekoristne namene, namerava Deželna zveza po zgledih v drugih deželah prirediti vsako leto po vsej deželi splošno zbirko pod naslovom »Otroškega dne«.

+ Kranjski vitez Janez in Grunewald.

Veličastna slavnost veličastnega spomina so bili grunewaldski dnevi v Krakovu. Tudi Slovenci smo imeli ondaj svoje zastopnike, pa kakor se kaže, naša magistratna gospoda, ki je v depuraciji pohitela v Krakov, je menda pričakovala, da je slavnost prirejena zato, da se ji bo kadilo in da bodo pred in za depuracijo gromeli šampanjski topiči njej v slavo in čast. Naši mestni očetje namreč popolnoma žive v ozračju, katerega jim je ustvaril župan Hribar. Poljaki pa so čisto mirno in trezno računali in niso hoteli uprizoriti pri grunewaldskih slavnostih tistega vrišča, ki tako odlikuje vse pojave liberalnih Slovencev: od bakljad Hribarju na čast, od Predovičevih konjskih produkcij po ljubljanskih ulicah do smodnika na čast »Hribarjeve zmage«, od hreščega bališča v proslavo sv. Cirila in Metoda do belgrajskih revmatičnih balov. Poljaki so svoje narodno slavlje praznovali v najresnejši obliki, kakršno zasluži veliki spomin. Vedeli so dobro, da bi svojim bratom v Nemčiji le škodovali, če bi udarjali na tisto struno, ki tolkokrat pri raznih slovenskih slavnostih brez koristi brenči in le nasproti opozarja na nova nasilja. Če torej Poljaki ob dohodu ljubljanskega podžupana in zagrebške ter češke depuracije v Krakov niso ustavili vsega tramvajskega prometa in če niso zapeli zvonovi krakovskih cerkv, akordov vseslovenskih himen, bi bilo tistemu, ki pozna razmere, to vsaj nekoli lahko razumljivo. Skrajno neumestno, že z oziralo na slov. depuracije. Je treba pač če sedaj »Slovenski Narod«, kakor otrok, ki ni dobil dovolj sladkorja, obeša na veliki zvon, kako se ni povod oziralo na naše depuracije. Je treba pač imeti ob takih trenotnih večje slovensko srce kot pa želodec! In če bi bilo tako, bi se marsikaj med brati lahko vpoštevalo, odpuščalo, ne pa tako neokusno kazalo, kako so nekateri šli v Krakov le po — ovacijs. Pomislite, ljudje božji, na krakovskem kolodvoru ljubljanske depuracije ni pričakovala mestna krakovska godba, pozdravil jo je samo župan, depuracija je dobila ob silnem navalu gostov v Krakovu zelo slaba stanovanja. To je treba seve posebno povdarjati in podprtavati v javnosti, ker je od udobnih stanovanj vseslovenska misel in bodoča zmaga slovanstva gotovo silno odvisna. Ubogi grunewaldski vitezi-junki, zakaj takrat, ko ste kopje lomili Nemcem, niste poznali še našega kranjskega viteza Janeza! Ta bi vas bil najprej vprašal za dobro posteljo in videli bi, da je časih celo kranjski kmet, če je napreden, glede potreb svojega telesa, daleč pred poljskimi vitezi. 500 let po grunewaldski bitki slovenski voditelji vprašujejo najprej po udobnem ležišču, zato je prav, da ste veliko bitko proti Nemcem bili pred 500 leti, kajti če bi jo vodili sedaj pod vodstvom našega kranjskega viteza Janeza, bili bi gotovo tepeni, ker je že tako navadna njegova usoda. »Vršiti se mora vse po določenem programu«, so rekli v Krakovu Poljaki in zato predstavitev slovenskega poguma, naši lepi kranjski vitez Janez, ni mogel — govoriti. Kolika škoda! Zakaj ste vendar Poljaki bili bitki pri Grunewaldu, kakor za to, da bo čez 500 let naš vitez Janez mogel o nej — govoriti. Ker takrat, ko je hotel, ni mogel govoriti, — pozneje je zastopnik »Slovenca« lahko govoril, — je vitez Janez takoj sklenil, da bo dal Poljake v — »Narod«. In strašno maščevanje se je včeraj res izvršilo, in črno na belem je izlil končno čustva ogorčene svoje kranjske duše na »Narodov« papi tako-le: »Odpolnenci mesta Prague, Zagreba in Ljubljane so morali kakor zapančene ove tvari okrog, da, nitoličko se ni storilo zanje, da bi se jih preskrbelo pošteno restavracijo, kjer bi mogli bodovali.« Hm! Kaj ni bilo tistih banketov, katerih imamo časih v Ljubljani cele povodnji na občinske stroške? O Grunewaldu, kakor za to, da bo čez 500 let naš vitez Janez mogel o nej — govoriti. Ker takrat, ko je hotel, ni mogel govoriti, — pozneje je zastopnik »Slovenca« lahko govoril, — je vitez Janez takoj sklenil, da bo dal Poljake v — »Narod«. In strašno maščevanje se je včeraj res izvršilo, in črno na belem je izlil končno čustva ogorčene svoje kranjske duše na »Narodov« papi tako-le: »Odpolnenci mesta Prague, Zagreba in Ljubljane so morali kakor zapančene ove tvari okrog, da, nitoličko se ni storilo zanje, da bi se jih preskrbelo pošteno restavracijo, kjer bi mogli bodovali.« Hm! Kaj ni bilo tistih banketov, katerih imamo časih v Ljubljani cele povodnji na občinske stro

slancem »Slovenskega kluba« za njihov neustrašeni nastop v državnem zboru.

Knjigovodski tečaj »Zadružne zveze za duhovnike in učitelje se prične v ponedeljek, 1. avgusta. Kdor se misli priglasiti, naj to stori vsaj do srede dne 27. julija.

+ **Višji zdravnikl** v rezervi deželne brambe so postali: dr. Ivan Robida, dr. Anton Schrenkh, dr. Avguštín Levičnik, dr. H. Trenz, dr. Leo Kühnel in dr. G. Rodoschegg.

Matura v Škofji Luki. Iz Škofje Loke se nam piše: V tukajšnjem uršulinskem samostanu, se je 18. t. m. izvršila prva matura. Vodil jo je gospod dež. šol. nadzornik Levec. Vseh šest kandidatinj je dokazalo svojo zrelost za šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom, med njimi tri z odliko. To so prvi zreli sadovi na mladem drevescu.

Umor na cesti. V Trstu so 18. t. m. ponoči našli na cerkvenem trgu pri Sv. Jakobu nekega moža s preparami trebuhom. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer so ga operirali, a je kmalu nato umrl. Dognali so, da je bil ranjenec 33letni tovarniški delavec Edgar Vovk. Popival je v neki gostilni, ne daleč od tam, kjer so ga našli ležati v krvi. Bržkone je žrtev maščevanja. Za morilcem ni sledu.

Vlak obtičal v tunelu. Osebni vlak državne železnice, ki pride v Gorico ob 10. uri in tri četrt, je v nedeljo obtičal v tunelu, ki se nahaja nad Barakovljami, ker se je lokomotiva pokvarila. Počasi so ga spustili nazaj, da pride na svetlo, ter tam čakali, da pride druga lokomotiva z Občin. Vsled tega je imel ta vlak eno uro zamude. Potujočega ljudstva se je polastila grozna panika. Nesreča ni bilo nobene.

Slovenec umrl v Ameriki. Iz New Yorka se poroča, da je 7. t. m. umrl v Brooklynu rojak Ivan Kobe, star 42 let. Pokojnik je doma iz Vinice pri Črnomlju. V Ameriko je prišel pred 23 leti.

Nekaj za Nemce. Nemci in nemščarjamci nam kaj radi očitajo, kako različno govorijo Slovani, tako da drug drugega ne razumejo. Tukaj podamo naslov knjige, ki se je tiskala lani, in sicer v jednem izmed germanskih jezikov; glasi s tako-le: »Den offentliga barnbespisningens samhälleliga betydelse«. To je celo resno, ni morda kaka šala. Pozivljamo naše Nemce in nemščutarje, naj bi nam blagovolili povedati, kaj pomenijo te besede. Stavimo, da bo še ljubljanski pastor v zadregi.

Strela. Pretekli teden je treščilo časou je treščilo tudi v hišo Andreja v hišo Marije Breskvar v Hrušici, kjer ni bilo nobenega doma. Skoro v istem Vrhovec v Hrušici in omamilo gospodinjo, katero so morali prepeljati v bolnico. Čudno je to, da je treščilo v te nizke hiše, ko je krog in krog dosti višjih predmetov.

Fran Naval — dramatični pisatelj. Odlični operni pevec, naš rojak tenorist Fran Naval Pogačnik je spisal veseloigro v treh dejanjih, katero uprizore na Kraljevih Vinohradih.

Poštni urad v Dragatušu. Dne 1. avgusta 1910 se otvoril v Dragatušu (politični okraj Črnomelj), nov poštni urad z uradnim imenom »Dragatuš«, ki se bo pečal s pisemsko in vozno pošto ter zajedno služboval kot nabiralica poštno-hranilničnega urada. S poštnim omrežjem bo imel zvezzo po obstoječi vsakdanji poštni vožnji med poštnima uradoma Črnomelj in Vinica. Na omenjenem poštnem uradu se vpelje istočasno tudi služba selskega pismoneša, dočim se v Dragatušu obstoječa poštna nabiralica opusti z 31. julijem t. l.

Umrl je v Vidmu na Laškem conte Giacomo Ceconi, ki je zgradil triberško železnicu.

Književnost.

* **Jakob Alešovec: Izbrani spisi. Kako sem se likal.** II. del. Ljudske knjižnice 10. zvezek. Prvi zvezek povesti slovenskega trpinja je popisoval Alešovčeva mladostna leta, ko je še bosonog letal po domačem kraju, lovil v gozdih tiče, se učil brati in pisati in kazal svoje »studije« s tem, da je pisal po lesnih hišah v vasi s kredo, po zidanah pa z ogljem in rdečo glino in je zato pella doma očetova »kneftra«, daje, kako se je v Kamniku učil nemščine, nagajal kot klošterski ministrant patrom in uganjal druge burke. — V drugem zvezku pa se je povspel do ljubljanskega študenta. Stradal je in zmrzaval, pa je bil vendar ponosen na »študenta«. Edino Alešovec je šegavo živiljenje takele lepo naslikal, kaširšno je v resnici. Koliko srčnega živitka, koliko neprisiljenega veselja poš imel, ko boš čital ta roman, ki opisuje živiljenje kmečkega fanta, katere-

ga je dal oče v latinske šole, opisuje tiste studentovske gospodinje, ki si jih ohrani vsak dijak v nepozabnem spominu, opisuje vseh muh polnega, pa bojazljivega dijaka, ki se uči plesa in štedi, da spravi skupaj 15 soldov za gledišče, v počitnicah potuje na Gorjansko in Koroško, trpi za narod, nagača profesorjem in dela politične načrte, pri tem pa strada in se komaj pretolče skozi živiljenje. Kdor hoče res par veselih uric užiti, naj si takoj kupi II. zvezek Alešovčevih spisov; cena je jaka nizka in znaša kakor pri prvem zvezku 1 K 20 h za broširan, 2 K pa za vezan izvod, po pošti 10 h več. Naroča se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

* **Marijin otrok.** Vodilo za ude Marijine družbe. Drugi natis. Priredil in založil P. Lavrencij Göppel, Ord. Cist. v Zatičini, 1910. Tisk J. Krajec nasl. v Rudolfovem. Knjižica velja v usnje vezana z rdečo obrezo 1 K 80 v, z zlato obrezo 2 K.

To je knjižica, ki so jo nekateri težko pričakovali, nekateri pa so se je bali. Že pri prvi izdaji namreč se je govorilo: Čemu ta knjiga, saj imamo že Bleiweisovo? To je prazen ugovor. Saj imajo tudi pri drugih narodih različne knjige in molitvenike za Marijine družbe. Nemški list za voditelje Marijinih družb v »Praesides-Korrespondenz« n. pr. priporoča poleg Schwärzler-jeve »Sodal Marianus«, ki je najbolj avtentična, še mnogo drugih. Zakaj bi bili samo Slovenci tako tesnosrčni, da ne bi pustili raznim voditeljem, da si izbero za svojo družbo knjigo, katera njim najbolj ugaja? Zlasti sedaj, ko se nam obeta še tretja knjiga za Marijine družbe, bi priporočal, da naj nobenega ne silijo ravno to ali ono knjigo določiti za vse slovenske Marijine družbe. In necessariis unitas, in dubius libertas, in omnibus caritas (Aug.).

Nova izdaja P. Lavencijeve knjižice se v marsičem razločuje od prve izdaje. Popravljen je slog, pravopis, slovница; cerkvene molitve so vse popravljene po potrjenem molitveniku.

Ostali pa so še vendar nekateri izrazi, ki žalijo slovensko uho. — Definicija kvadragene se ne vjema popolnoma z avtentično Beringerjevo. — Na str. 74.: Po govoru pesem »Zdrava, morska zvezda«. A zakaj bi se pela vedno ista pesem, dasiravno je cerkvena in jako lepa? — Na str. 94., je pri sprejemanju novih udov postavljen blagosloviljenje svetinjic na prvo mesto. Naj bi se držal gospod pisatelj Schwärzler. — Na str. 98., je po starci navadi kongregacij nicejsko veroizpovedanje, v katerem so pa izostale besede: »qui propter nos homines«. Tudi Bleiweis bi lahko dodal v novi izdaji veroizpovedanje. Nič ne škoduje, ako bi tudi dekleta pri sprejemu očitno pokazala z besedo svojo vero. — Na str. 100., je besedilo posvečenja ponatisnjeno iz Bleiweisa. A to besedilo se ne vjema z latinskim. To napako naj pri novi izdaji popravita oba gg. pisatelja. — Na str. 123. je izpraševanje vesti narejeno popolnoma po katekizmu, torej je v primeri s prvo izdajo okrajšano in dobro popravljeno. Samo pri drugi zapovedi so izostale oblube in pri cerkvenih zapovedih vpraša g. pisatelj samo za abstinenco, ne pa za jejunium, ki ga naši rojaki tako radi pozabijo, oziroma celo ne razumejo.

Poleg teh nebitvenih napak ima knjižica mnogo dobrih lastnosti. Tisk je lepši, večji in ličnejši kakor pri Bleiweisu. Cerkveno potrdilo je tiskano pravilno s podpisom oboje cerkvene oblasti, kakor je določeno za redovnike. Pohvaliti moram nauk o živiljenju in dolžnostih Marijinega otroka, dasiravno je morda gospod pisatelj na str. 60. nekoliko prestrog. Takega navodila Bleiweis nima; v tem oziru ima P. Lavencijeva knjižica gotovo prednost.

Lepo je, da hoče P. Lavencij s poukom o prvem petku in o obljubi za devet prvih petkov širiti med Marijini mi otroci češčenje presvetega Srca Jezusovega in pogosto sveto obhajilo. Pisano je povsed pravilno: Z ljubljenim Sinom nas blagoslovi — Devica Marija.

Sploh se je gospod pisatelj mnogo trudil, da bi podaril Marijinim otrokom res dobro in praktično knjižico, ki jo rabijo lahko tudi kot molitvenik, ker je dodanih mnogo novih molitev. Zato želim gospodu pisatelju, da bi se njegova knjiga bolj razširila po naši domovini, ker je bila dosedaj znana skoraj samo na Dolenjskem. Gotovo se bodo pri tretji izdaji popolnile napake, ki so ostale iz prve, da tako kmalu dobimo novo, res popolno knjigo za Marijine družbe. Če, gg. voditeljem Marijinih družb lahko brez skrbi priporočam P. Lavencijevu knjižico, kadar ustavljajo kako novo družbo. A tudi starim kongregacijam jo priporočam, da bi zlasti otroci Marijini, ki ne morejo iti vselej k shodom, brali lahko doma

nauk o živiljenju Marijinega otroka, ki jim bo gotovo koristil.

* **Romanje iz Spodnjega Posavja na Brezje.** Če, gg. župnike tudi na kranjski strani opozarjam, da priredi S. K. S. Z. za Štajersko dne 26. t. m. romarski vlak iz Brežic na Brezje, ki bo sprejemal romarje na postajah od Brežic do Sevnice med 7. uro 15 min. in 7. uro 56 min. zjutraj. Cene so za III. razred od Brežic 7 K 40 v, II. razred 11 K 30 v; od Vidma-Krškega in Rajhenburga III. razred 7 K 20 v, II. razred 11 K; iz Sevnice III. razred 7 K, II. razred 10 K 50 v. Romarji gredo lahko na Bled, kjer bo drugi dan na otoku sveta maša; vlak pride ponje ob 3. uri popoldne na Lesce (iz Otoč gre ob 3. uri 15 min.) ter bo ob 7. uri 38 min. zvečer v Brežicah. Karte se morajo do 22. t. m. naročiti pri Frančišku Spindler, kaplanu v Brežicah. Na postajah ali v vlaku ne bo več dobiti listkov. Na razpolago je tudi 150 kart, s katerimi se romarji od Leseca nazaj peljejo s katerimkoli osebnim vlakom in smejo tudi enkrat n. pr. v Ljubljani vožnjo prekiniti, le da si dajo to na dotednji postaji potrditi. Ti listki so pri III. razredu za 1 K 70 v dražji od navadnih, pri II. razredu pa za 2 K 60 v. Če, gg. dušne pastirje prosimo, da blagohotno naročila na listke sprejemajo ter jih z denarjem (po odštu stroškov) odpošljijo skupno.

Hrvatje o slovenski obstrukciji.

V glasilu hrvatske seljačke stranke »Domu« z dne 13. t. m. je priobčil Stjepan Radić članek, v katerem navdušeno pozdravlja slovensko obstrukcijo, ki je popolnoma zmagala. Med drugim izvaja: Nasprotniki Slovencev in na vseh Slovanov so se vedno rogali, da je slovenska obstrukcija že vnaprej obsojena v sramotni poraz, ker hoče vlada Italijanom dati fakulteto naredbenim potom. Slovencem so se rogali tudi socialisti, kateri bi radi bili nepristranski, a so tako na Hrvatšem, kakor na Slovenskem prave politične papige. Voda V. L. S. dr. Susteršič, je začel obstrukcijo v takem času in na tak način, da je mal slovenski narod pritisnil avstrijsko vlado in njeno večino tako, da si vlada ni znala drugače pomagati, kakor z odgodjenjem. Današnja avstrijska vlada se ni ozirala na zahteve Jugoslovanov ter se obnašala nasproti Slovencem in Hrvatom, kakor da bi to ne bila nikak narod in da zastopniki teh dveh narodov niso vredni vpoštevanja.

Sedaj se je še-le dunajska vlada uverila, da ni tako. To je v prvi vrsti zasluga S. L. S. Zastopniki te stranke v državnem zboru so politično zreli in vrše svoje dolžnosti tako, da je vedno vseh 17 na svojem mestu.

Poleg tega so pa tudi vsi tako složni in jednodušni, kakor nobena druga stranka v držav. zboru. Radi te svoje samozavesti in jedinosti ima S. L. S. v državnem zboru, dasiravno razmeroma mala po številu, tak ugled kot največja državnozborska stranka.

Evo najvažnejše stvari: Ti slovenski zastopniki nikdar ne pozabijo povdarjati, da se zamore slovenski narod najbolje obdržati in razviti na naravnem temelju ljudske slovenske politike. Zato so tudi dosegli, da so jih v tej borbi podpirali Poljaki s tem, da niso redno dohajali k sejam proračunskega odseka. Še bolj pomembno je, da so nekateri poljski politiki izjavili, da se raje zamerijo vladi nego pa Slovencem. Ako se pomisli, da so bili Poljaki z vsako vlado zvezani, potem se še-le najlepše vidi, kako dalekovidno in trezno vodi dr. Susteršič politiko, s katero so se zamogli združiti v nekoličini meri celo opreznii in modri Poljaki.

Zato moramo vsklikniti: »Živelj Slovenci!«, pa ne samo v bratskem oduševljenju, ampak tudi v uverjenju, da nas bode taka trezna in odločna slovenska politika priprljala s časom do popolne zmage in pa združitve.

VATIKAN IN ŠPANIJA.

Rim, 20. julija. Iz vatikanskih krogov se zagotavlja, da se je sveta stolica odločila prekiniti pogajanja s španskim vladom.

Štajerske novice.

* **Savinske mladenke, pozor!** V nedeljo 24. t. m. priredi S. K. S. Z. shod deklet za Savinsko dolino v Petrovčah. Dnevni red: Ob pol osmi uri služba božja, cerkveni govor (dr. M. Slavič) in sveta maša. ob pol deseti ure zborovanje v dvorani društvenega doma: Ustanovitev »Savinskega okrožja Zvezle slov. deklet«. Govoril bodo o delu v dekliških organizacijah g. Fr. Terseglav iz Ljubljane. Nastopi govor-

nic posameznih zvez. Volitev okrožnega odbora. Ob 12. uri skupen obed. Ob pol drugi uri večernice in nato sestanek v društveni dvorani: v prid »Slov. Straži« dr. Krekova igra »Turški križ«, igrajo člani petrovške mladinske organizacije. Med dejanji petje in tamburanje. Ob peti uri odhod. Savinske mladenke, pridite v polnem številu na ta ustanovni shod savinskega okrožja, ki vas bo še tesneje združil z našo organizacijo! — Shod se vrši ob vsakem vremenu, ker je na razpolago velika dvorana društvenega doma. — Pripravljeni odbor.

* **Vlomilci na delu.** Iz Vitanja poročajo: V torek ponoči so tatovi, najbrž cigani, vlamili pri Slaperniku v klet, a k sreči niso ničesar odnesli, ker so bili še pravočasno odpodeni. V isti noči so vdrlji pri Likelu v klet, kjer so izpustili polovnjak vina, nekaj pa odnesli, steklenice pa na cesto pometali. Nekaj dni poprej pa so najbrže ravno isti uzviči vlamili v Bizenškovo prodajalno in odbežali z velikim plenom. — Način vlamova in dejstvo, da ravno zdaj kar v jatah lahko vidiš potuje cigane, kaže, da so vlamilci gotovo kotlarski cigani.

Ljubljanske novice.

* **I Ljubljanski podružnici »Slovenske Straže«.** Prosimo vse one gospode, gospodične in gospode, ki imajo nabiralne pole za člane in članice »Slovenske Straže«, da jih oddajo v »Gospodarski zvez« blagajniku načelstva »Slovenske Straže« g. Antonu Volti, ker bo v kratkem seja podružničnih odborov. Vse one, ki še niso pristopili k »Slovenski Straži«, prosimo, da tonujno store! Članarino sprejema tudi upravnštvo »Slovenca«.

* **I Ljubljanski pododbor »Sloven. dijaške zvez«** vabi na prireditev, ki se vrši v nedeljo 24. julija t. l. ob pol osmi uri zvečer v Rokodelskem domu. Komenskega ulica 12. Spored: 1. Petje a) Jak. Aljaž: Ne zveni mi, mešan zbor; b) Ant. Nedved: Dijaška, moški zbor s tenor - solo; c) I. Hudovernik: Naša zvezda, moški zbor z bariton-solo; č) P. H. Sattner: Nazaj v planinski raj, mešan zbor. 2. Pozdrav. 3. »Zaklad« Narodni igrokaz v štirih dejanjih. Spisal Ksaverij Andrejev. — Vstopnina: Sedeži 1. prostor 1 K, II. prostor 80 v. III. prostor 60 v; stojšča 40 v. Čisti dobiček je namenjen v korist obmejnem Slovencem.

* **Ij Odsek ljubljanskega občinskega sveta, ki ni izvršil svoje dolžnosti** »Narod« se včeraj zopet silno dere in piše celo o »klerikalih in nemški šparkasi« ter hoče z raznimi perfidnostmi o »podkupljenih klerikalih« obrniti pozornost proč od našega razkritja, da je pri zadevi realčnega poslopja vsega kriva malomarnost odseka ljubljanskega občinskega sveta, ki je bil izvoljen že leta 1908, da se pogaja s Kranjsko hranilnico, a ni dal nobenega glasu od sebe! Gospodje bi morali se držati za nos, ne pa vptiti na druge! Zakajni neki »Narod« ne pove, da je pogodba z realko bila za Kranjsko hranilnico odgovodljiva na tri leta in da je Kranjska

postavil na stališče, da se deželna podpora toliko časa zistira, dokler se deželnemu odboru ne zagotovi primerno zastopstvo v kuratoriju. Iz odgovora županovega je pa razvidno, da se temu ne namerava ustreči, ampak da hočejo stvar tirati do skrajnosti. Čuje se že, da nameravajo tudi že ravnatelja Mačherja odstraniti, da naredi prostora za radikalnega mladina.

Ij Za Rokodelski dom v Ljubljani je daroval g. Josip Lončarić, velepodjetnik v Ljubljani, 100 K. Plemeniti dobrotnik je spoznal, kje je potrebna nujna pomoč v naši organizaciji, in je zato naklonil kat. društvo rokodelskih pomočnikov v resnici velikodušen dar. Blagemu dobrotniku kličemo iskreni: Bog povrni!

Ij V Gruberjev kanal so morali zopet izpustiti vodo, ker so se bali, da preplavi Ljubljanica Črnovas, Illico, Havptmanico in Karolinsko zemljo. Vsled včerajšnjih hudičnih nalinov je sinoči narasla Ljubljanica nad 2 metra. Polževoglobljenje Gruberjevega kanala se bo zopet prekinilo v veselje podjetnika, ki se bo izgovarjal, da ne more z deli naprej, kar je čisto resnica, ker ob ugodnih dneh samotari v Gruberjevem kanalu nekaj ljudi menda zradi lepšega, ko bi dela gotovo hitrejše napredovala, če bi podjetnik dobro plačal delave in skrbel za to, da jih dobri veliko število. — Kakor se nam poroča, je veliki stroj v Gruberjevem prekopu skoro popolnoma pod vodo.

Ij Treščilo je včeraj popoldne v neki kozolec v Štefanji vasi. Kozolec je pogorel.

Ij Nova čolnarna na ribniku pod Tivolijem. Staro, preperelo čolnarno na mestnem ribniku poleg mestne drevesnice so te dni razdrili in odstranili, na lice mesta pa navozili potrebn material za novo čolnarno, ki jo bo zgradil mestni tesarski mojster Ivan Zatkotnik. Nova čolnarna bo tekom meseca avgusta popolnoma dovršena.

Ij Umrli so v Ljubljani: Sestra Roza Mihelič, usmiljenka, 25 let. — Milan Berčič, nadsprevodnikov sin, 1 let.

Ij Zgrudil se je sinoči delavec Tomaz Jakopič na tla, ko je šel od dela. Ker je bil nezavesten, so ga prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Ij Priporočljiv akordant. Akordant Luka Sikič iz Zagreba pri tvrdki Czecowiczka je pobegnil ter zapustil v Ljubljani več goljufivih dolgov.

Ij Nesreča. Včeraj popoldne se je na Sv. Jakoba nabrežju poleg Vodne steze igral na ograji desetletni Ciril Kovač, stanujoč na Starem trgu št. 19, kjer je izgubil ravnotežje ter padel štiri metre globoko. Zadobil je poškodbe na bradi in spodnji ustnici.

Ij Nož. Včeraj popoldne je prišlo v neki gostilni na Karlovski cesti med tremi gosti do prepira, pri katerem je zadobil stolarski pomočnik Ivan Kurnik z nožem vboldilj v desno roko. Policia je dala vročekrvnež pod ključ.

Ij V znamenju alkohola. Sinoči okrog 10. ure je prišel delavec Franc Žagar, rodom iz Iške vasi, v hlev gosp. Škrla na Dunajski cesti, z namenom, da bi tam prenočil. Žagar, ki je bil prej okazen, je snel tam gorečo petrolejko in z njo rogovil po hlevu ter jo slednjič vrgel ob tla, nakar je začelo goretji razlitlo olje. K sreči je prišel v hlev gospodar sam in plamen vdušil. Ker Žagar ni hotel zapustiti hleva, je g. Škrli poklical policijskega stražnika, ki je nadelanega Žagarja s pomočjo nekega moškega uklenil in odpeljal v zapor. Žagar je prišel še-le včeraj iz osemnovečnega zapora.

Rupujte le vžigalice: „V korist obmejnem Slovencem“.

Razne stvari.

Frančiškanski red šteje po najnoviji statistiki nič manj kot 40 škofov. Dva frančiškana sta kardinala, nameči bivši patrijarh v Lizboni in nadškof v Toledo, ki je obenem tudi primas na Španskem. Trije frančiškani so apostolski delegati, nameč za severoameriške Združene države, Egipt in Sirijo. Nadškofi iz frančiškanskega reda so v Bostri, Baru in La Plati. V frančiškanskem redu so zastopane vse narodnosti, sorazmerno z obširnim svojim delom po misijonih.

Rusi vstopajo v katoliško cerkev. Iz Rima se poroča 22. t. m., da je tajnik ruskega poslanstva v Rimu, Jefremov, izstopil iz pravoslavne cerkve ter vstopil v katoliško. Zapustil je rusko diplomatično službo ter se zapisal v red jezuitov. Ravnataksta sta prestopila v katoliško cerkev tajnik ruskega poslanstva v Parizu, Smiescin, in ruski konzul * Bordeau, Komarov, brat vdove biv-

šega ruskega poslanika v Berolinu, Suvalova.

Pet otrok umoril. Iz Budimpešte se poroča, da je poštni sluga Molnar 18. t. m. ponoči umoril svojih pet otrok v starosti od dveh mesecev do 8 let. Zeno je odstranil z neko pretvezo iz stanovanja, nato pa je otrokom prerezal vratove. Molnar se je nato sam smrtno nevarno ranil ter so ga prenesli v bolnišnico. Žena je ob pogledu na trupla svojih otrok znorela. V nekem pismu navaja Molnar, da ga je k temu dejaju prisilila revščina. Mesečne plače je imel 66 K 66 v., ter je moral letno plačevati 260 K najemnine za borno stanovanje. Plačevati je moral tudi mnogo dolgov in ker si ni mogel preskrbeti kredita, da bi plačal najemnino v avgustu, je storil grózno dejanje. V pismu izraža upanje, da bodo skrbeli za ženo dobrošrni ljudje.

Ločitve med zakoni v Ameriki. V Londonu zboruje že več mesecev komisija za proučevanje angleških ločitvenih postav. Tu so prišle na dan razne podrobnosti o sklepanju in razdiranju zakonskih zvez v Ameriki, ki so vredne, da se jih pribije. Ugledni ameriški jurist R. Newton Crane je na podlagi statističnih podatkov dokazal, da je v Ameriki število ločitev večje, ko v katerikoli državi na zemlji, izvzemši edino Japonsko. L. 1900 je prišlo v Združenih državah na 100.000 prebivalcev 73 ločitev, na Japonskem pa 215. V evropskih državah znašajo ločitve od 10 do 2 na stotisoč prebivalcev. V Združenih državah se sedaj loči skoro vsak 15. ali 16. zakonski par. Skupne državne ločitvene postave nimajo, marveč ureja to stvar vsaka država po svojih lastnih zakonih. Samo v državi New York se dovoli ločitev le, ako se kot vzrok navede in dokaže zakonska nezvestoba, v ostalih državah pa zadoštuje okrutnost ali nevrednost, zlostavljanje, nasilen značaj, neznosnost, javno obrečenje itd. Največ ločitev se izvrši vsled zlohotne zapustitve zakonskega druga. Ločitev stane, ako jo zatehvata oba dela, od 100 do 300 mark. — Zanimivo za nas je zlasti, kako si navedeni ameriški jurist razlagata nezastavnost zakonskih zvez. Pravi namreč, da je vedno rastoča brezbržnost nasproti zakonskim dolžnostim pripisati predvsem dejstvu, da je zakon pred ameriško postavo zgolj enostavna civilna pogodba in ker se poroka vrši brez vzvišene cerkvene slovesnosti. V zapadnih državah se poroka vrši navadno pred mirovnim sodnikom, ki je po poklicu največkrat krčmar in se tako vse vrši v krčmi. Razumljivo je, da na ta način poročeni pari mnogokrat nimajo pravega pojma o resnosti in slovesnosti tega svojega koraka. Ženitev, ki ne pozna drugih zunanjih formalitet kakor podpis menjice, pač v večini lahkomisljenih parov ne more vzbuditve večjega spoštovanja in resnosti, kakor pri vsakem drugem kupčiskem poslu. — To izjavo resnega učenjaka naj si tudi naši svobodomislec zapišejo za uho in ne sleparijo naprej s svojo svobodno moralno, o kateri se vedno in povsod izkaže, da je sredi volta, okrog je pa nič ni.

Naseljevanje Kitajcev v Kanadi. Iz Vancouvera, B. C., se poroča: V novejšem času je nastalo naseljevanje Kitajcev v Kanadi uprav velikansko, tako da dobivajo provincialne in dominialne vlade samo od tega naseljevanja do 75.000 dolarjev letnih dohodkov. Skoraj vsi Kitajci, ki prihajajo v deželo, prihajajo preko vancouverške luke. Kanadska vlada se je v Hongkongu informirala o tem naseljevanju in od tam se ji je sporočilo, da je nastala med tamošnjim prebivalstvom gorovica, da namerava Kanada naseljniški davek povišati od 500 dolarjev na 1000 dolarjev za vsakega naseljenca.

Na pokopališču se je hotel ustreliti v Zagrebu krčmar Vjekoslav Broz. Nameril je proti sebi revolver ter se težko ranil na levi strani obraza. Ljudje, ki so čuli strel, so prihiteli bližu ter mu odvzeli revolver. Odpeljali so ga v bolnišnico. Umoriti se je hotel radi družinskih razmer.

Argentinija proti anarhistom. Argentinska zbornica je pred kratkim sklenila, da bo proti anarhistom, ki slednjim bivanje v Argentiniji popolnoma prepoveduje. Vsi anarhisti, ki pridejo v Argentinijo ter tudi vsi kapitani, ki so jih na svojih ladjah pripeljali, bodo ostro kaznovani. Za udeležence pri anarhističnih napadih določa zakon smrtno kazeno.

Ali ste že odposlali položnico „Slovenski Straži“?

FUZIJA STRANK NA HRVAŠKEM.

Poroča se, da so dogovori med čisto stranko prava in skupino »Hrvatska« radi spojitev končani in se v kratkem obojestransko podpiše. Nehalo bo potem izhajati glasilo ene ali druge stranke in bo izhajalo le še eno strankino glasilo, katero še ni znano. Upajo, da se novi stranki priklopijo tudi pristaši dr. Mile Starčevića. — Iz čiste stranke prava in nje saborskoga kluba je vsled spojitev s »Hrvatskom« izstopil dr. Elegović; zastopal bo pa nadalje strankina načela, a v saboru ne bo pristopil nobeni sedanjih strank.

BOJKOT GRŠKEGA BLAGA KONČAN.

Cari grad, 20. julija. Bojkot grškega blaga je končan. Notranji minister je namreč izjavil, da ga drugače zlomi z orožjem. Bojkotirani grški trgovci zahtevajo sedaj energično odškodnino.

VABILO

k redni glavni skupščini S. K. S. Z.

ki se vrši v Ljubljani v četrtek dne 21. julija 1910. ob pol 10 dopol. v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ulica št. 12.

Dnevni red:

1. Poročila posameznih zvez.
2. Referati o društvenih domovih.
3. Referat o učnih pripomočkih v naših društvinah.
4. Referat o reviziji društev.
5. Referat o mladenički organizaciji.
6. Referat o ženski organizaciji.
7. Referat o obrambenem delu naših društev.
8. Slučajnosti.

Odbor S. K. S. Z.

Telefonska in brzjavna poročila.

BURNI PRIZORI V BOSANSKEM DEŽELNEM ZBORU.

Sarajevo, 20. julija. Včeraj so bili v bosanskom deželnem zboru burni prizori. Škofer Šarič je v imenu Katoliške Hrvatske Udruge podal izjavo, da stoji Udruga na programu hrvaške stranke prava iz leta 1894. in da pričupa Frankovi stranki prava. V programu Katoliške Hrvatske Udruge je spojitev Bosne in Hercegovine s Hrvatom. V Bosni in Hercegovini je samo en politični narod: hrvaški narod. Burni protestni klici pri Srbih, velik vrišč. Poslanec Džamona kliče: Pomirite se, bratje, podali bomo protiizjavno. Šarič, ki svojega govora še ni dokončal, se dvigne in kliče: Bosna je hrvaška dežela! Silen vrišč in ropot pri Srbih. Poslanec Janković izjavlja, da ne pričnava vladujoče narodnosti v Bosni in Hercegovini, da take politike ne odobrava in da zato izstopi iz Katoliške Hrvatske Udruge. Odobravanje pri Srbih in klici: Stadler naj govor! Predsednik je moral opetovano zvoniti, da je razburjene duhove vsaj nekaj pomiril. Končno je poslanec Stokanović v imenu srbskega kluba izjavil, da srbski klub prekine vsako parlamentarno občevanje s člani Katoliške Hrvatske Udruge, dokler Udruga svoje izjave ne prekliče. Srbi so to izjavo sprejeli z divjim ploskom. Ob 5. uri popoldne je predsednik zaključil sejo. Prihodnja seja bo jutri v četrtek.

ČEŠKI MINISTER ROJAK.

Praga, 20. julija. »Čas« pravi, da bo dvorni svetnik Paroubek imenovan za češkega ministra rojaka v Bienerthovem kabinetu.

VAŽEN SESTANEK.

Rim, 20. julija. Italijanski zunanjini minister in avstroogrski zunanjini minister se snideta koncem avgusta ali v Ischlu, Marijinih varih, ali pa v Solnogradu. Razgovarjala se bodeta o tekočih zadevah ter bo v razgovoru tudi laška pravna fakulteta, radi katerje hoče Italija pri tem sestanku vnovič pritiskat.

LEPO VREME.

Dunaj, 20. julija. Vremenske opazovalnice naznavajo lepo vreme.

IZ OGRSKE.

Budimpešta, 20. julija. Košut odpotuje danes v zdravilišče Wiesbaden. Adresna debata v ogrskem državnem zboru se danes nadaljuje. Popoldne ob 5. uri se snide ministrski svet, ki bo razpravljal o tekočih zadevah. V tej seji bo ministrski predsednik uradno naznanil Tomašičev odstop.

SRBSKI PRINC JURIJ NEVARNO OBOLEL.

Belgrad, 20. julija. Listi ostro prijemajo vlado, ker je princ Jurij nevarno obolel na slepiču. Listi pravijo, da je bil princ Jurij že v garniziji Mladonac bolan na črevesu, da pa je vlada, dasi je bila bolezen nevarna, bolezen pritajevala in je takrat celo prošnjo prinjevo, naj se ga pusti k zdravnikom v Belgrad odkonila. Prince Jurij bo koncem tekočega tedna v nekem sanatoriju operiran.

KOLERA V PRAGI?

Praga, 20. julija. Nek mož, ki je došel iz Turkestana, je obolel pod zelo sumljivimi znaki ter so ga prepeljali v samotni oddelek bolnice. Z bolnikom se ni moglo sporazumeti, ker govori samo maldejsko in turško. Natancna preiskava bolnika po dvornem svetniku Pribramu je dognala, da bolnik nima kolere, pač pa so sumljivi znaki posledica mehurnega kamna.

POGAJANJA S SRBIJO ZARADI TRINSKE POGODBE.

Belgrad, 20. julija. Danes se vrši seja pooblaščencev, ki je bila pravzaprav sklicana za včeraj. V tej seji se bo izvršil končni sklep glede vprašanja o trgovinski pogodbi. V odločilnih srbskih krogih se izjavlja, da se v pogajanjih ni govorilo o političnih vprašanjih; istočasno pa se povdarja, da za sklep pogodbe ni več znatnih zadržkov.

GRŠKI REZERVNIKI HOČEJO VOJSKO.

Atene, 20. julija. Danes se vrši seja pooblaščencev, ki je bila pravzaprav sklicana za včeraj. V tej seji se bo izvršil končni sklep glede vprašanja o trgovinski pogodbi. V odločilnih srbskih krogih se izjavlja, da se v pogajanjih ni govorilo o političnih vprašanjih; istočasno pa se povdarja, da za sklep pogodbe ni več znatnih zadržkov.

REVOLUCIJONARNA PROPAGANDA V FRANCOSKI VOJSKI.

Pariz, 20. julija. Sedaj se je šele zvedelo, da so se med ženjske vojake, ki so se v četrtek vračali od revizije vojaštva v Long Champion, razdeljevali revolucionarni oklici, v katerih se je pozivalo vojake, naj v slučaju generalne stavke podpirajo železniške delavce.

PROTICERVENO GIBANJE NA ŠPANSKEM.

Madrid, 20. julija. Ministrski predsednik Canalejas je odredil, da se mora vsem priorjem samostanov poslati osebna povabilna, ki si do 1. avgusta ne izposlujejo dovoljenja za svoje naselbine. Ako bi se dotični priori branili priti k oblastvenim uradom, se bodo njihovi samostani zaprli.

AFERA UNGERN-STERNBERG.

Peterburg, 20. julija. Vse osebe, ki so bile aretovane zaradi vohunske afero barona Ungern-Sternberga, so izpuščili na prost.

IVAN ORTH ŽIVI.

Pariz, 20. julija. Listi priobčujejo izjave raznih uglednih oseb, ki trdijo, da so pred leti videle Ivana Ortha.

EKSPLOZIJA ZEPPELINOVE KARBONIDNE TOVARNE.

Friedrichshafen, 20. julija. Zeppelinovo zrakoplovno družbo je zadela nova nesreča. Družina karbonidna tovarna, ki je izdelovala za zrakoplove potreben vodik plin, je včeraj ob pol 11. uri dopoldne eksplodirala na doslej

Cerkveni letopis.

**Posvečenje nove farne cerkve v Prečni,
13. junija 1910.**

Posvečenje naše nove farne cerkve se je vršilo na dan sv. Antona Pad., dne 13. junija. Gotovo je to prepomenben, da zgodovinski dan za faro. Potrudili smo se, da ga proslavimo kar najčastnejše. Zadnje tedne smo imeli posla z notranjo opravo. Za tri oltarje, obhajilnik, prižnico, kropilni in krstni kamen je naredil oziroma popravil načrt stavbeni nadsvetnik I. pl. Vancsaš. Delo je pa prevzel mest. kamnoseški mojster F. Toman. Do cela ga ni mogel dovršiti radi nepovoljnih delavnih razmer v kamenolomu, vendar je pa vspol toliko, da so bili vsi trije oltarji s cerkvijo vred posvečeni. Ta notranja oprava je vsa kamenita, večinoma iz dragocenega marmorja: istrijanskega, nabrežinskega in kararskega. Da v prihodnje obhajamo vso božjo službo in druga duhovna opravila v novi cerkvi, smo sneli stari tabernakelj, ter ga prenesli v novo cerkev na glavni oltar. Upamo, da v kratkem času postavimo nov tabernakelj iz kararskega marmorja, ker se kamnoseško delo vrlo nadaljuje.

Tudi vse druge predmete, potrebne pri posvečevanju cerkve smo pravili: klečalnik, kropilnik, dve posodi z vodo, sol, vino, pepel, kadilo, kadijnica, brisače, drobne voščene svečice, stopnjice; opravo za oltarje, krizmole s tremi prti, svečnike, križ, novo mašno obleko in za kras: rožice, vence. Cerkev je podoba največjega božjega tempeljna sveta, pa večnega kraljestva božjega v večnosti, pa vidne božje cerkve na zemlji in tudi kristjana samoga. Zato se mora ta skrivnostna zgradba tudi na zunaj proslaviti. Pri nas je njena lepa lega v višini zato posebno pripravna; na desno ji je župnišče in stara cerkev, na levo pa nova lična prijazna šola. Može in fantje s Prečne, Kalc, Podgore, Sel, Lok, Zalog, Češče vasi, Grubelj, Ločne, so darovali in pripeljali cele vozove mlajev, večjih in malih smrek; dekleta so jih pa nakitile z mnogobarvnim papirjem, zelenjem, venci, šopki in zastavami. Veličasten špalir smo naredili z mlajev od stare cerkve do nove in okoli nje, pa zopet na drugi strani soglasno s to — do ceste. Cel teden smo žrtvovali in delali, pa nad 300 mlajev postavili, med njimi dva velikanska. Od kolodvora po poti do nove cerkve smo opeli 10 slavolokov z dičnimi napisi v proslavo Prevzetenemu, cenjenim gostom, faronom, častilcem sv. Antona in v spomin na zgodovinski dan. Danes je Prečna res prezala! In tujec, ki hodi po cesti mimo, zvedavo postava in povprašuje, kaj neki to pomeni? Imenitna gospoda iz tuje dežele povprašuje, kako slavlje se ima tu vršiti? In ko zve, se spoštljivo priklanja na svetem kraju ter se ginjena v srcu poslavila od njega.

Jupiter pluvius ali pa škratelj nam je bil pa nevošljiv te rajske lepote, pa nam je postal ravno ko smo se pripravljali na sprejem škofov, piš z nalinom, ki nam je omajal in tudi podrl kakih 30 mlajic, ki so bili zasajeni v mehko navoženo zemljo. Ko se je zlilo, smo se peljali k sprejemu, eni na kolodvor, drugi može so počakali v Beršljinu, kar je bilo dogovorjeno. Na vozovih smo jih spremili v Prečno. Šolska mladina (pa učiteljstvo) jih je pozdravila na cesti pri novi šoli po pridni učenki Tereziji Parkelj. V lepem sprevodu smo jih spremili peš v staro cerkev in prejeli sv. blagoslov. Zvečer so spovedovali. Drugi dan bila je nedelja. Zarano ob 4. zjutraj so bili zopet v spovednici. Ob 10. uri imeli so službo božjo s pridigo, v kateri so z znano vnečno razlagali preobilne in skrivnostne milosti, katere prejemamo v cerkvi. Bilo je prelepo slovo od stare cerkve, v kateri se je zbral toliko ljudstva, da je bila glava tik glave. Dokler živimo, pomnimo, da so nam škofov završili sv. božjo službo v staro cerkvi; in zanamci bodo isto znali in svojim mlajšim spovedovali. Tudi vreme je bilo prijazne, popoldne smo podrite mlajice ivignili, okrasili ter v vrsto dejali, pa smo bili še bolje volje!

Drugi dan, v ponedeljek, je pa naš slavnosten dan, god sv. Antona Padov., patrona naše nove cerkve. K tej svečnosti so došli: P. n. novomeški kapitelj z mil. g. proštom dr. Seb. Elbertom na ſelu, dekanjska duhovščina in sosedja s starostjo g. monsignorjem A. Pererlin, p. gvardijan novomeški g. Podgoršek, p. prior P. Vavpotič iz Kandije,

gg. duh. svetnika dr. J. Marinko, c. kr. profesor in J. Mervec, trije nekdanji naši kaplani sedaj župniki gg. Krumpestar, Indof, Mensinger, v skupnem številu 32. Izmed svetnih gg. navajamo: visokorodn. g. knežji nadlogar v Soteski Pavel Huber pl. Okrog, g. stavbenik R. Treo je prišel prejšnji dan, stavbna podjetnika Spacapan in Stepančič, gosp. župan Fr. Vintar s svetovalci in odborniki, ključarji farne cerkve in podružnic, rodbina Langer in premnogobrojno občinstvo iz domače in sosednjih župnij, med njimi 180 birmancev s svojimi botri. Nekateri izmed povabljenih so se opravičili pismeno, telegrafično pa preblag. gosp. dr. Pilshofer, c. kr. okrajni glavar postojanski. Prav žal nam je bilo za domačega c. kr. okrajnega glavarja gosp. barona Rechbach, ki je bil odstoten na ženitovanjskem potovanju; niti vabila mu nismo mogli dostaviti.

Za shrambo svetinj sv. mučencev Krizogona, Hermeta in Fortunata smo priredili in okrasili stranski oltar sv. Jožefa v stari cerkvi. Tu se je začel obred posvečevanja Točno ob 8. uri smo spremili škofo v dolgem sprevodu iz župnišča pred ta oltar, odmolili spokorne psalme ter se zvrstili z ljudstvom v sprevod pred novo cerkev, kjer se posvečevanje nadaljuje najprej zunaj cerkve, potem pa znotraj. Ta obred je tako obširen, skrivnosten in veličasten, da ga v dopisu ne morem podati tudi v malih potezah ne, pač pa se dá pomen in namen njegov v malih besedah nавesti. Cerkev namreč je stanovanje božje, v njej se moli, blagosavlja, posvečuje, oznanja beseda božja, dele sv. zakramenti, vrši najsvetejša daritev. Sveta mora biti ta hiša. Pa je zgrajena s snovi, kamna, peska, apna, opeke itd., vzete iz vklete narave, ki še dandanec zdihuje in stoka vsled prokletstva Adamovega greha. Da se to onečeščenje snovi razdene, odpravi, zato škofo krope cerkev z blagoslovljeno vodo zunaj in znotraj, višje, nižje in v sredi, po stenah, tlaku, oltarje (sedemkrat) in slednjič vso zgradbo v križevi podobi in na vse štiri dele sveta. Strta je moč hudega duha in njegov poguben vpliv!

Pa ta kraj je treba še posvetiti? Kako? Šli smo zopet v staro cerkev v procesiji po svetinja sv. mučencev ter jih slovesno nosili pred novo cerkev in okoli nje. Pred velikimi vratmi postanemo, škofo imajo slaven govor o svetosti božje hiše. Nato mazilijo velika vrata s sv. krizmo, procesija zavije v cerkev k oltarjem, dolbinice v njih mazilijo s sv. krizmo, v nje polože svetinje in cenzirajo s kadičnico, jih zapro, pa zopet mazilijo in kadé; in zopet mazilijo s sv. olji mize na oltarjih in cerkevne stene, vmes pa pojeto in molijo posvečevalne molitve.

Tako blagoslovljena in posvečena hiša božja se s sklepniimi obredi in molitvami daruje Bogu v popolno last, Jezusu Kristusu je zgrajena. Zanj posvečena, On kot Kralj nebes in zemlje naj jo vzame v posest in vlada v njej! Zato gremo nazaj v staro cerkev po večnega Kralja v veličastni procesiji med počitno molitvijo, slovenskim zvonjenjem in pokanjem topičev prenesemo presv. Rešnje Telo v novo cerkev. In vstopil je kralj slave! Za Njim pohiti nešteta množica vernega ljudstva. Prostorna nova cerkev se napolni do zadnjega kotička. Oltar je že prirejen za sveto daritev. Škofo sam začne tiho sveto mašo ob častni asistenciji 32 mašnikov. Raz kora se razlega med sveto daritvijo veličastno ubrano petje, ki dviguje srca in duše k večnemu Bogu. O tih, mirna, prijazna Prečna, takega slavlja še nisi doživel! In ti, zala naša mladati, danes te po pravici primerjam Škofovi katedrali, kajti v tebi je škofo, prošt, kanoniki, župniki, kaplani, kleriki po redu. O krasota nebeškega kraljestva v večnosti! Kako neskončno veličastna moraš biti, ko je že tvoja predpoda na zemlji tako sijajna! Tudi možem rosile so oči srečnega veselja!

(Konec.)

Mnenje gosp. dr. V. Frenzl-a.
Janowitz.

Gospod J. Serravalllo,
Trst.

Z veseljem Vam naznanjam, da pripisujem že več let Vaše izvrstno Serravallovo Kina vino z zelzom, cigar uspešnost je gotovo dokazana.

Janowitz, 29. decembra 1909.
D. r. V. Frenzl.

TRZNE CENE

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 16. julija.

Pšenica za oktober 1910	9·47
Pšenica za april 1911	9·73
Rž za oktober 1910	7·09
Oves za oktober 1910	7·15
Koruza za avgust 1910	5·63
Koruza za maj 1911	5·63

Efektiv:

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306·2 m, sred. zračni tlak 736·0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
19. 9. zveč.	733·4	16·5	sl. jzah.	nevihta		
20. 7. zjutr.	34·9	15·4	brezvetr.	oblačno	54·4	
	2. pop.	32·9	25·6	sl. jug	del. obl.	

Srednja včerajšnja temp. 18·9°, norm. 19·8°.

Uradnik

bi se rad seznanil s čednim dekletom primernih izobrazbe, starim 22 do 28 let. Želi se nekaj dote. Le resne ponudbe, ako le mogoče s sliko, ki se takoj vrne, na upravo "Slovenca" pod naslovom "Sreča in zadovoljnost".

Kuharica

30 let stara, vajena gospodinjstva išče službe, najraje v kakem župnišču ali pa tudi v kakem samostojnem gospodru. Ponudbe naj se pošljejo poštno ležeče Sp. Hrušica pri Ljubljani „200 N. M.“.

2079 3-1

Učiteljica

ki bi rada preživelu mesec avgust na Gorenjskem, želi prili v boljšo rodbino kot odgojiteljica k otrokom brezplačno, da ima le hrano in stanovanje. Ponudbe naj se pošljejo v teku enega tedna na naslov „Avgust“, poštno ležeče, Videm, Štajersko.

Za slabokrone in prebolele :

je zdravniško priporočano črno dalmatinsko vino najboljše sredstvo
,KUČ'
4 steklenice (5 kg) franko K 4-BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Proda se 2051

: HIŠA, :

več let davka prosta, na jako živahnem in prometnem prostoru, 10 minut od Ljubljane, pripravna za vsako obrt, obstoji iz več stanovanj. Zraven ima pripraven vrt. Proda se po nizki ceni in pod ugodnimi pogoji. Več se izve pri Franu Zajcu, Zg. Šiška št. 105.

2082 3-1

Ženitna ponudba!

Mladenič, star nad 30 let, neomadežvanega življenja, ponižen, dobrega srca in stroga krščanskega vedenja, z imetjem 2000 K in nekaj pohištva, se želi v svrhu ženitve seznaniti z gospodično ali vdovo v starosti 25 do 30 let, katera bi bila posestnica dobro idoče gostilne ali trgovine. Veselje ima tudi do kmetije. Le resne ponudbe s priloženo sliko naj se pošljejo pod imenom: „Srečna bodočnost“ na upravnštvo „Slovenca“. 2082 3-1

2082 3-1

Stanovanja in stavbišča,

Pristno brnsko blago

za pomladansko in poletno sezono 1910.

Kupon

3·10 metr. dolg,	1 kupon 7 kron
za kompletno	1 kupon 10 kron
moško oblike	1 kupon 12 kron
suknjo, blake, telovnik zadostno, stanely	1 kupon 15 kron
	1 kupon 17 kron
	1 kupon 18 kron
	1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko oblike K 20—, karor tudi blago za površnike, turistovske oblike, svilene kampane itd., posilja po tovarniški ceni kot realna in solidna, dobroznamna

zaloga tovarniškega sukna

Siegel - Imhof v Brnu

Vzorec zastonj in franko.

Vsled direktnega narocila blaga pri tvrdki Siegel-Imhof iz tovarne imajo zasebniki mnogo prednosti. Vsled velikega blagovnega prometa vedno največja izbira povsem svežega blaga. Stalne, najnižje cene. Tudi najmanjša narocila se izvrse najskrbnejše, načineno po vzorcu.

490

SPORED: 1910 od srede 20. julija do petka 22. julija 1910

1. Pobegle sanje. (Kom.) — 2. Razstava v Kopri pri Trstu. (Po naravi.) — 3. Srce starega očeta (Drama) — 4. Bitka med bivali. (Po naravi.) — 5. Isis (Drama) — 6. Obešalnik. (Kom.) — Dodatek ob 7. in 1/2 9. ur zvečer. — 7. Lapuré plesalka (Kom.) — 8. Tvojo soprogo hočem videti. (Kom.) 9. Stare matere god. (Kom. v barvah.) — Zadnji predstava se ob lepem vremenu vrši na prostem. Vsak torek in petek od 6. do 10. sl. Slov. Filharmonia

od sredy 20. julija do petka 22. julija 1910

1. Pobegle sanje. (

Vzorce na razpolago!

NOVOSTI MANUFAKTURNEGA BLAGA 1910!

Vzorce pošiljava franko!

LENASI & GERKMAN

Ljubljana, Stritarjeva ulica 4.

Sukno, kamgarn, damsko blago, delen, batist, zefir, kreton, platno, šifon, gradl, garniture, preproge, zavese, odeje, pleti, šerpe, rute v veliki izbiri.

SOLIDNE CENE.

15

Mesečna mebljovana soba s posebnim vhodom

se išče za 1. avgust. — Ponudbe z napovedbo cene naj se poštejo na upravo "Slovenca" pod šifro "Soba". 2060 3-1

Dež. lekarna pri „Mariji Pomaga“ M. LEUSTEK

Ljubljana, Resljeva cesta 1
zraven cesarja Franc Jožeta jub. mostu
pripravlja ob sedanjem času za jemanje
najbolj pripravno, pristno, čisto in sveže
Doršev med. ribje olje ugod. okusa, lahko
steklenica 1 K, večja 2 K.

Tanno-chinina tinktura za lase, ki okrepuje
preprečuje izpadanje lase. Cena steklenici
z rabilnim navodom 1 K.

Slovita Melusine ustna in zobna voda
izbrano proti zobobolu in gnatiboli zob, utrdi
dlesno in odstranjuje neprjetno sapo iz
ust. — Steklonica 1 K. 3499

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil,
katera se pripravajo po raznih časopisih in
cenikih. Med. Cognaca, Malaga, rumu itd.
razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

Katoliška Bučvarna v Ljubljani.

Zupnim uradom ob priliki k nonične vizitacije:

Missale Romanum
najnovejše izdaje s proprijem za katerokoli
škofijo v sledenih oblikah.

a) oblika male četvorke za podružnice in ka-
pele velikost 30×22 cm trpežna vezava z
rdečo obrezo K 26—, najfinejše izredno tr-
pežno marokinusne z zlato obrezo K 32—.

b) oblika četvorke za manjše župne cerkve in
podružnice velikost $31 \frac{1}{2} \times 22 \frac{1}{2}$ fino rdeče
usnje na platinicah bogati zlati utisi z zlato
obrezo K 42—.

c) oblika velike četvorke velikost 34×24 cm
trpežno vezan z rdečo obrezo K 40—, naj-
finejše izredno trpežno marokinusne z zlato
obrezo K 47—.

Prednosti tega misala
zelo velik razločen tisk, fin papir, priročna
oblika, tanka in lahka knjiga.

d) oblika male pole velikost 36×25 cm fino
rdeče usnje na platinicah bogati zlati utisi
z zlato obrezo K 52:80. Dobé se tudi finejše
vezave.

Kanontable pod celuloidom.

Praktična novost.

Cene nekaterih garnitur:
glavna tabla 24×17 cm K 4:80
 27×18 cm " 5:90
 30×22 cm " 6:10
 28×19 cm " 5:40

Večje kanontable v raznih slogih in izvr-
tah se dobe od 8 kron do 25 kron.

Cene se razumejo za popolno garnituro, t.j.
za glavno in obe postranski tabli.

Prednosti kanontabel pod celuloidom: so zelo
trpežne, jim ne škoduje ne solnce in ne vlaga
so lahke in praktične, imajo lahko čitljiv,
razločen tisk, zavzamejo malo prostora in
se lahko umivajo ali drugače snažijo, se ra-
bijo brez okvirja in šip in so nalepljene na
prav trdo lepenko, da se ne morejo zvititi.

Preces ante et post Missam pro opportunitate sa-
cerdotis dicendae. Accedunt hymni, litaniae,
aliaque preces etc. V obliku četvorke za za-
kristijo z velikim tiskom. Vezano K 3:84.

Ritus benedictionis et impositionis primarii la-
pidis pro ecclesia aedificanda, consecrationis
ecclesiae et altarium et benedictionis signi
vel campanae, vezano K 3:12.

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

1672 80—1
odstrinene in zme-
šane kupujem po
najvišji ceni

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode
Sv. Petra c. 32 Levčeva hiša.

Izdelujem vsa lasna dela.

Simon Praprotnik
stavbni in pohištveni mizar v Ljubljani, Jenkova ulica št. 7
priporoča p. n. odjemalcem svojo veliko zalogu 2044

vsakovrstnih omar za led
v poljubnih velikostih za pivovarne, restavracije, trgovine, deli-
katesne trgovine itd. — Cena najnižja, postrežba točna.

Teleogrami: Simon Praprotnik, Ljubljana. — Telefon St. 77.

Cenik se poštejo na zahtevo zastonj
in poštne prosto.

Soengen. Das Liebesmahl des Herrn. Kommuni-
tion-Andachten, vezano K 1:98.

Beetz, Neues Leben. Ein bildreiches Übungs
und Gebetbüchlein für Erstkommunikanten
zugleich zur wiederholten Erneuerung des
geistlichen Lebens, vezano K 2:64.

Dannerbauer, Praktisches Geschäftsbuch für
den Kurat — Klerus Österreichs. Vezano 30 K.

Wacker. Geschichten für Neukommunikanten
für die Zeit vor und nach der ersten hl.
Kommunion, vezano K 2:16.

Schwarzmann, Bereitet den Weg des Herrn.
Erzählungen für Erstkommunikanten, vezano
K 2:40.

Jeglič Anton Bonaventura, Pastirski list o sv.
Rešnjem telesu 20 vin.

Pohl, Zum schönsten Tag des Lebens. Erzählun-
gen für Erstkommunikanten, vezano K 1:80.

Albers, Siehe dein König kommt zu dir! Er-
zählungen für die Erstkommunikanten, vez-
zano K 2:88.

Arndt, der heilige Stanislaus Kostka K 1:80.

Meschler, Leben des hl. Aloysius von Gonzaga,
Patrons der christlichen Jugend, vez. K 4:32.

Hammerle, Ecce Panis Angelorum! oder das
allerh. Altarssakramenter und der Priester Vor-
träge für Priesterexerzitien K 3:36.

Lintel — Finster, das eucharistische Triduum.
Ein Hilfsbuch für die Predigt über die tägliche
Kommunion K 1:50.

Diessel, das größte Denkmal der göttlichen
Liebe. Predigten und Betrachtungen über
das hochheilige Sakrament des Altars 2 zvezka
K 10:08.

Blättler, Manna in der Wüste oder das Ge-
heimnis der heiligsten Eucharistie in Vor-
trägen dargestellt 2 zvezka K 4:32.

Chaignon, der Seelenfriede eine Frucht der An-
dacht zum allerh. Altarssakramente und der
Hingabe an die göttliche Vorsehung, vez. K 4:80.

Stieglitz, Ausgeführt Katechesen II. Beicht- und
Kommunion-Unterricht, vezano K 3:60.

Bernbeck, Katechetische Skizzen zunächst für
die ungeteilte und zweiteilige Landschule
vezano K 4:32.

Schwillinsky — Gill, Anleitung zum Erstbeicht,
Erstkommunion und Firmungsunterricht K 1:50.

Nagelschmitt, Die Feier der ersten hl. Kommu-
nion der Kinder Predigten, Anreden und Skizzen
K 3:84.

Müllendorff, Plus X. als Förderer der Verehrung
des allerheiligsten Sacramentes 30 v.

Protzner, Die öftere und tägliche Kommunion
der Kinder namentlich in geistlichen Erziehungs-
anstalten und an Klösterschulen. 72 v.

Zapletal, Kurze Anreden zur Vorbereitung auf
die erste hl. Kommunion 80 v.

Za mesec junij.

Hortmanns, Herz Jesu-Predigten, K 2:40.

Hurter, Entwürfe zu Herz-Jesu-Predigten. K 1:10.

Hattler, Winke, Themen und Skizzen zu Herz-
Jesu-Predigten. K 1:80.

Beck, Das hl. Herz Jesu und die Männer. 78 v.

Hattler, Die 9 Liebessdienste zu Ehren des göttl.
Herzens Jesu in Betrachtungen dargelegt,
vezano K 3:60.

Hattler, Der Weg zum Herzen Jesu, vez. K 2:50.

Hattler, Der Geist des Herzens Jesu, geoffenbart
in den hl. Evangelien, vezano K 2:40.

Ustje te knjige se dobe tudi v „Knjigarni Ilirija“ prej Karol Florijan v Kranju

C. KR. PRIVIL. BANCNA IN MENJALNICA DELNSKA DRUZBA

MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:

DUNAJ I., WOLLZEILE 1.

Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Dux, Gablonz a. N., Graslitz, Krakov, Litomerice, Moravsk
Zumburg, Mödling, Meran, Novi Jičín, Písek, Liberec, Dunajsko Novomesto, Čítava.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

NAKUP IN PRODAJA

vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev,
akcij, prioritet, zastavnic, srečk i. t. d., l. t. d.

Zavarovanje proti izgubi pri zrebanjih srečk in vredn. papirjev

Prospekti in cenike premij zastonj in franko.

Odgovorni urednik: Ivan Štef.